

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Pred svetovnim socialističnim kongresom.

Priprave za združenje dunajske (poltretje) internacionale in londonske (druge) internacionale napredujejo. Zastopniki obeh internacional se bodo zopet sestali okoli 15. januarja, nakar bodo sklicali svetovni socialistični kongres. Povod za združenje obeh internacional je dal Emile Vandervelde, znani belgijski socialistični voditelj, ki je priobčil v »Le Peuple« članek z nujnim pozivom na obe navedeni internacionali, naj se hitro združita.

Položaj v Evropi opisuje Vandervelde takole:

V Belgiji pada frank, raste draginja, kruha je vedno manj, zima je tukaj in z njo vred nemiri toda vlada ne dela nič, temveč samo sanja o nemških reparacijah.

Jezujski ministrski predsednik Seipel v Avstriji prodaja delavce in kmete v sužnost mednarodnim bankirjem.

Nacionalistični blok v Franciji preži na Ruhr in medtem strelja delavce v Havru in Marseillesu, napada osemurni delavnik in poskuša uničiti delavsko gibanje v Avstriji, kolikor ga niso uničili komunisti.

V Angliji so na krmilu veleposestniki. Lloyd George je v najhujšem boju z delavsko stranko in pomaga hujskati ostalim meščanskim strankam na nove imperialistične vojne.

Italija je padla pod peto fašistovskega despotizma. Bandit Mussolini vlada

neovirano v družbi s klovnom D'Annunzajem, Socialistične in druge delavske organizacije so divjačina v gozdu, katera se sme pobijati v zabavo fašistov.

Nemška republika živi v atmosferi zarot in izdajstva. Če je ne bi čuvali združeni socialisti, bi bila že davno padla pod peto nemških monarhistov in inozemskih imperialistov. Sedanja nemška vlada je bankrotirana, ker hočejo tako nemški veleposestniki in veleindustriji, ki si noliho žepe na stroške stradajočega ljudstva.

Vsa Evropa se nahaja v strašni ekonomski krizi in se šibi pod silno butaro militarizma in vojnih odškodnin z dnevnim strahom pred novimi katastrofami.

Če ne bi bili pokazali socialisti znake dobrega okrevanja, bi človek obupal nad položajem. Nemški socialisti so se združili, francoski socialisti napredujejo in Labour party v Angliji stopa ravzgor. Socialisti v Belgiji, Holandiji in v škandinavskih državah tudi napredujejo. Celó v Italiji so socialisti še vedno močan politični element, vzlic razkolu in fašizmu.

Vse to pa še ne zadostuje. Socialisti morajo takoi obnoviti svojo staro fronto in se združiti v eni internacionali, če hočejo postati gospodarji položaja v sedanjí krizi. Najmanjšega razloga ni več, da bi se socialisti ločili v dveh internacionalah. Po srcu in mišljenju so že združeni in manjka le še nekaj formalnosti za dejansko združitev.

lavstvu. Slovenci smo pač hlapčevski narod, kaj govorim narod, narod je zdrav, a njega voditelji so pristni lumpi, (mislim, da sem s tem vse povedal.)

To bi bilo kratko poročilo tuk, razmer. Kako je kaj s tamburaši in športnim klubom? Čital sem o ljubljanskih občinskih volitvah ter o vladni krizi itd. Vidim, da je tudi tam pravcata politična godlja. Veselilo me je čitati, da je pri volitvah »Naprejeva« skupina ostala socialističnim načelom dosledna, kar upam, da bo proletariat v bodočnosti znal ceniti in upoštevati. Obenem odobravam »Naprejevo« pisanje.

Longuet o potrebah Francije.

Jean Longuet, francoski socialistični voditelj in urednik pariškega »Le Populaire«, je v svojem predavanju pred dijaki neke ameriške univerze dejal, da kmetje v razdejanih krajih Francije ne zahtevajo reparacijskega denarja, temveč stanovanj. Longuet je govoril o zgodovini socialističnega gibanja v Franciji in o sedanjem ekonomskem položaju.

Strokovno organizirani delavci, socialistične stranke in kooperative v Franciji, Angliji, Belgiji in Nemčiji so edini v zahtevi, da se odškodnina plača v nemškem stavbinskem materialu in delu v opustošenem delu Francije. Temu pa nasprotujejo francoski profitarji, ki zahtevajo nemško zlato. Profitarji se izgovarjajo, da francoski kmetje ne bodo trpeli nemških delavcev v svoji sredi, toda kmetje so odglasovali z ogromno večino, da jim ni mar, kdo postavi njih hiše, samo da so postavljene, in da nimajo nič proti temu, če pridejo k njim nemški delavci.

Socialisti, tradeunionisti, komunisti in kooperativisti v Franciji soglasno zahtevajo razoroženje in ostro obsojajo porabo odškodninskega denarja za vzdrževanje armade. Vojaki, ki so bili v vojni, so tudi ljudi nasprotniki vojne in militarizma — je rekel Longuet.

Dotaknil se je tudi »Tigra« (Clemenceau), rekoč, da ga pozna od mladih let. Longuetov oče je bil komunard in po padcu Pariške komune (1871) je pobegnil v London, kjer se je seznanil s Karlom Marxom in vzel njegovo hčer za ženo. Jean je bil še otrok, ko se je stari Longuet smel vrniti nazaj v Francijo. Clemenceau je bil v svojih mladih letih bolj napreden, toda vedno silno samoljuben in sirov v strankarskih bojih. Zaupa samo sebi in nikomur drugemu. Jean je bil v očetovi social. šoli in od mlada v strankinem gibanju. Trikrat je bil poslanec v francoski zbornici.

Povedal je tudi nekatere podrobnosti iz zadnjega razkola v francoski socialistični stranki. Tedaj je bil ustanovljen dnevnik »Populaire«, katerega so se oklenili socialisti, dočim je prejšnje glasilo »L'Humanite« postalo organ komunistov. Drugi delavski listi v Parizu so »L'Oeuvre«, »L'El Nouvelle« in »Le Peuple«. Najzagrizenejši kapitalistični in militaristični francoski list je »Echo de Paris«.

Longuet se je čudil, da ima novica o možu, ki je zapustil prvo ženo in poiskal drugo, odlično mesto na prvi strani ameriških časopisov. Nato je slikal razliko med ameriški in francoski listi. Zadnji so manjši po obliki in bolj resni ter literarni po gradivu. »Zdi se mi, da ameriški listi izhajajo bolj zaradi oglasov, sporta in senzacij kakor zaradi novic,« je rekel Longuet.

Ne zamudite nobene prilike, širiti svoj list! Če si socialist, tedaj je tvoj list »Napreje«. Pridobivaj mu nove naročnike!

Dopis iz Italije.

Neki štajerski sodrug nam je izročil dopis, ki se mu je zdel vreden, da ga ponatisemo. Radi mu ustrezemo. Glasi se (izpustili smo privatne zadeve):

Italijanski proletariat je začasno radi svoje razkosanosti popolnoma brez vsake moči. Zaradi cepljenj na zadnjem kongresu je popolnoma potlačen, tako mu je odvzeta vsaka možnost do kakih uspešnih akcij v njegov prid in zaščito. Sama gonja drugega proti drugemu. Oportunizem na dnevnem redu, sovr. pa nemoteno deluje in operira. Kljub temu, da so bili v Italiji dani vsi predpogoji leta 1919. in 1920, za uspešno delovanje, se ni nič storilo, nasprotno, vse bojno polje se je prepustilo fašizmu, da je napredoval in se tako ojačil, da je proletariat pritisnil k tlom, in mu vzel celo možnost obrambe.

Toda kljub temu nečuvnemu zatiranju posebno pa še, ker se pričakuje še večje zatiranje od sedanje vlade, se opazuje v organiz. vedno jasnejša orientacija in napredek. Dela se mnogo ilegalnim potom, ker je drugače vsaka agitacija zakonitim potom zabranjena. Viste so se izčistile onih povojnih prenapetežev, ki so mislili kar čez noč svet na glavo

postaviti. Vsa nasilja in grozodejstva, ne samo nad proletariatom, tudi nad drugimi sloji, siloma odpirajo ljudstvu oči, zato se kažejo zdravi znaki napredka. Sedanjí buržujski fašistovski režim uporablja vsa na razpolago mu stoječa sredstva v dosego svojih ciljev (to je popolnoma zatreči socialistične ideje). Toda kažejo se tudi v tej kapitalistični nakani simptomi gnilobe, kajti že v lastnih vrstah nastajajo spori, iz katerih se v najkrajšem času pričakuje razkola. Kakor pač vse, kar ustvari sedanjí krivični družabni red.

Pričakuje se tudi v fašistovskem gibanju, da v doglednem času pride do velikanskih sprememb, kajti na način, kakor hoče vlada rešiti nekatere probleme, so te spremembe neizogibne. V fašistovske vrste so prešli vsi lopovi iz dolenje Italije in tatovi vseh vrst, v njih vrstah se nahajajo vsi kaznjenci, sploh vsi oni elementi, ki nočejo delati, kj pa vseeno hočejo dobro in kavalirsko živeti. S črno srajco so dobili patent, da smejo vse te hudobije nemoteno uganjati, da celo od strani vlade so podpirani s celim policijskim aparatom.

Pa tudi slovenski narodnjaki trumoma pristopajo, da celo ona »revolucionarna« sokolska društva čutijo potrebo, vezati se s temi roparji v borbi proti de-

Politične vesti.

+ **Klerikalna stranka v Sloveniji** je vsa iz sebe zaradi Šusteršičevega nastopa pri bližajočih se volitvah. »Slovenec« dne 29. t. m. piše: »Vsaj za Šusteršiča je gotovo, da je pred noge prvega ministra po svoji stari šegi položil svoja najudanejša čustva kralju in državi ter obljubil za presvitlo dinastijo in jugoslovansko monarhijo delati v neomajni zvestobi do zadnjega diha.« To si upa pisati klerikalna stranka, ki dosledno obrača pri vsaki najmanjši priliki svoj plašč po vetru! Boji se dr. Šusteršiča, svojega nekdanjega voditelja, ker pozna vse njene mahinacije in ve, da bo znal nastopati kot spreten žongler, ki bo napravil precej nereda v njenih vrstah. Saj so že itak razcepljene, kar se je pokazalo že ob priliki ljubljanskih volitev.

+ **Radikalska stranka** že sanja o svoji stranki v Sloveniji. Njena nada je dr. Šusteršič, ki je v avdijenci pri Pašiču razvil svoj načrt, kako bo naskočil klerikalno stranko. Politika sta se prav dobro razumela. Dr. Šusteršič namerava nastopiti pri volitvah v narodno skupščino pod firmo »Narodno - gospodarske stranke«. V najkrajšem času namerava pričeti z izdajanjem svojega lista.

+ **Laška vlada** je vnovič obljubila naši vladi, da bo izvedla rapalsko pogodbo, da pa mora preje še urediti zadarsko in reško vprašanje. V to svrhu je že sestavila svojo komisijo in pozvala našo vlado, naj jo tudi ona sestavi. Naša vlada je to že tudi storila ter imenovala za njene predsednika generala Ljuba Milića. V uspeh seveda dvomimo, ker poznamo koketiranje obeh vlad. Eno pa je gotovo: obe komisiji bosta olajšali svojo državno blagajno za lepe denarce!

+ **Laška vlada** se je odločila vpoklicati letnik 1903. v vojaško službovanje že 15. marca 1923. l. Vojaško službeno dobo je podaljšala na 18 mesecev, obenem pa sklenila, da bo znašalo število armade v mirnem času 200.000 mož.

+ **Zavezniki v Lausanni** so sklenili, da se kratkoma ne bodo nič več pogajali s Turki o miru na vzhodu, temveč da jim bodo enostavno predložili ultimatum. Mirovne konference, ki jih prirejajo zavezniške vlade so polne humorja. Že vedo zakaj.

+ **Poljska vlada** je energično nastopila proti voditeljem znanih izgrediv v Varšavi, povodom katerih je bil umorjen komaj izvoljeni predsednik poljske republike.

+ **Poljska socialistična stranka** se je obrnila na vse svoje organizacije s pozivom, naj takoj stopijo v generalno stavko, če bodo hoteli reaktivarci vnovič uprizoriti puče.

Iz stranke.

Skupna odborova seja krajevne politične organizacije v Ljubljani in Spodnji Šiški se bo vršila v nedeljo, 31. t. m. ob 9. dopoldne v uredništvu »Napreja«. Dnevni red nujen. Udeležba dolžnost. — Predsednik.

Vrhnika. Klub socialističnih občinskih odborov pozivlja vse somišljenike-volilce, da se udeležijo sledečih sestankov: v petek, 29. t. m. od 6.—7. zvečer v čitalnici »Svoboda« za konzervno tovarno, v soboto, 30. t. m. od 7.—8. zvečer v gostilni »pri Kranjcu« za Hrib in tovarno Pollak, v nedeljo, 31. t. m. od 6.—7. zjutraj v gostilni pri Stržinarju (Čempuh) —

Hrib, v nedeljo, 31. t. m. od 9.—10 zjutraj v gostilni pri Jurci na Vrhniki, v nedeljo, 31. t. m. od 3.—4. popoldne v gostilni pri Jožetu v Bistri v nedeljo, 31. t. m. od 5. do 6. popoldne v gostilni pri Janši na Drenovem griču, v ponedeljek, 1. januarja 1923. l. od 3. do 4. popoldne v gostilni pri Rundelnu — Verd. Na sestankih bodo na vpogled volilni imeniki. Kdor ni vpisan, mora vložiti do 6. januarja reklamacijo, sicer ne bo imel pravice voliti v Narodno skupščino. — Odbor.

Tržič in Križe. Po sklepu krajevnih organizacij v Tržiču in v Križah se bodo vršile redno vsako nedeljo ob pol 10. dopoldne v Delavškemu domu (v sobi naproti gostilni) skupne seje vseh tu obstoječih razrednih organizacij in klubov. (To velja tudi za občinske odbornike in namestnike). Predsedniki vseh društev in klubov so dolžni poskrbeti za točno in polnoštevilno udeležbo.

Dnevne vesti.

Pobrigajte se za svoje pravice! Reklamacijska doba pri predstojajočih državnoborskih volitvah poteče že dne 6. januarja 1923. Rok je kratek. Zaupniki naj se torej pobrigajo, da bodo vpisani vsi naši upravičeni volilci, pazijo naj pa tudi na to, da ne bo vpisan kak neupravičen volilec.

Nasprotniki nam odvzemajo največ volilcev s tem, da jih izpuste nam nasprotni župani iz volilnega imenika, ali pa da jih izreklamirajo, vpišejo pa svoje ljudi v imenike, ki nimajo volilne pravice. Ko poteče reklamacijska doba, torej 6. januar, ne moreš vložiti nobene reklamacije več. Samo pritožiš se še lahko zoper neugodno rešeno reklamacijo!

Torej vsi takoj na reklamacijsko delo!

Če česa ne razumeš, vprašaj sodruga, ki te stvari bolje pozna. obrni se takoj za pojasnilo na svojo okrožno ali pa pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. za pisma poštni predal 168. Tja naznani tudi vse nepravilnosti, ki jih zagreše župani ali občinski odborniki, da izvršijo tozadnevne pritožbe.

Socialistični volilni odbori naj tudi poskrbijo, da bodo imeli prepise volilnih imenikov, ker je s tem poslovanje mnogo olajšano.

Točnejša navodila smo priobčili v včerajšnjem »Ljudskem Glasu«. (»Napreje« št. 292.). Nadaljevanje sledi v prihodnji številki »Ljudskega Glasu«.

Še teden dni imaš časa — pozneje ne bo pomagala nikaka pritožba več. Kdor se ta teden krega in prepira, koga bo volil, in pozabi pri tem na svojo reklamacijsko dolžnost, temu vse prepiranje ne bo nič pomagalo, ker bo izgubil svojo volilno pravico. Povej lenuhom!

11. redni občni zbor Strokovnega združenja jugoslovanskih oblikujočih umetnikov v področju Slovenije se bo vršil dne 6. januarja ob 10. dopoldne v restavraciji »Union«. Dnevni red običajen. Člani naj se udeležijo občnega zbora polnoštevilno.

Čevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn Peter Kozina in Komp., Ljubljana, Breg 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja.

Ljubljana.

Pevsko društvo »Slavec« priredi v nedeljo, 31. t. m. »Silvestrov večer« za

člane in po njih upeljane goste, v salonu hotela »Lloyd«. Začetek ob 8. Vstop prost.

Ljubljanska mestna plinarna nas obvešča, da je uporaba plina za kuhanje in razsvetljavo popolnoma neomejena. Plina proizvaja dovolj, preuredila pa bo obratovanje na drug, cenejši način.

Brivnice bodo v nedeljo, 31. decembra od 8. do 12. odprte, v ponedeljek, dne 1. januarja pa cel dan zaprte.

Maribor.

Proračunska seja v mariborskem občinskem svetu se je pričela 21. t. m. Značilno, da je manjkalo več članov klerikalnega in socialističnega kluba, kar doslej ni bilo navada. Po kratkem prerekanju, če je član socialističnega kluba Bahun, ki je kot poročevalec finančno - gospodarskega odseka v preiskavi, upravičen za poročevanje, je vendar on povzel besedo in povedal uvodoma, da proračun ni tako slab, kakor so ga slikali v nasprotnih listih in da je v primeri z drugimi mesti celo ugoden. Pa tudi če bi ne bil ugoden, ne pade krivda — to je popolnoma pravilno — na socialistično zastopstvo, ki v občinskem svetu nikakor nima večine in je izpostavljeno sabotaži s strani drugih strank. Izredni izdatki zavzemajo velik del proračunane vsote, a se bodo z nadaljnjim odlaganjem samo povečali. Veliko breme pomenijo za občino šole in vojašnice, ki jih država še ni odkupila. Izdatki za vodovod se bodo dali znižati. Stanje mestnih podjetij se da s pametnim gospodarstvom izboljšati. Glede očitka, da zaposluje občina preveč uradnikov, izjavlja, da ni socialistični klub proti zmanjšanju njihovega števila, samo če kdo to potrebo dokaže. Kritje vseh stroškov se bo našlo, samo morajo sodelovati vse sile v občinskem svetu. — V imenu SLS spregovoril dr. Verstovšek. Vse pozitivno, kar je povedal v svojem govoru, je povedal skoro v enem samem stavku in ta je, naj bi se debata o proračunu vodila najprvo splošno, potem pa še podrobno. Graja netočno sestavo proračunskih števil. Se huduje, da ni za najvažnejše podjetje nobenega proračuna. Predlaga, naj se mestno kopalnišče proda. — V imenu JDS priznava občinski svetnik Kežžar, da ni njegov klub nič delal, da je pa pripravljen vbodoče nuditi svojo pomoč, če ne bo občinski zastop še nadalje torišče političnih bojev. Graja, da ne ve proračun nič povedati o načinu, kako se bodo stroški krili Z dolgovi, da nikakor ne pojde. To je seveda res, ampak liberalnim gospodom kakor tudi klerikalnim bi bilo lahko odgovoriti, naj potem ne uganjajo tako umazane volilne demagogije s socialnimi davki, ki jih je predlagal socialistični klub. Ne vem, kako si ta gospoda predstavlja pozitivno delo. — Pozornost je vzbudila izjava narodno-socialnega kluba, da je uskočil iz večinske koalicije v opozicijo (k liberalcem seveda! Kri ni voda). Glede proračuna bo izvajal kot »opozicija« konsekvence. To se pravi, da mu bo občinski svet še nadalje torišče za politične spekulacije. — Burnejše je bilo nadaljevanje seje drugi dan. Tedaj niso več debatirali o proračunu, temveč zopet o posredovanju socialističnega obč. zastopnika Kohlbesna pri nakupu zemljišča Wolf-Jelek (glej »Napreje« 23. in 24. t. m.). Med tem časom je posebna, v ta namen izvoljena komisija končala svoje delo in ugotovila: da je Kohlbesen z nepravilnim poročanjem dosegel za 5 K višjo ceno pri kv. m. radi česar trpi občina krog 80.000 K škodo.

de: da je Kohlbesen prvotno ponudbeno pismo za časa pogajani prikrival in ga šele po odobreni kupčiji podtaknil v akt; da je župan izplačal Kohlbesnu dveodstotno provizijo brez vednosti občinskega sveta; da je župan občinskemu svetu napačno poročal o nakupnih pogojih; da je nadalje dovolil naknadno izmenjavo pobotnic. Z ozirom na te ugotovitve predlaga klerikalec Žebot županu nezaupnico in naj bi župan ter Kohlbesen nastalo škodo občini povrnila. Že prej je župan poročal, da je Kohlbesen odstopil in da pride na njegovo mesto skladiščni mojster Josip Ozmet. Bahun zavrača, da bi bil župan pri tej aferi osebno kriv. Glede Kohlbesna pa pravi, da ni klub o njegovem postopanju nič vedel, drugače bi bil korupcijo ravnotako preprečil, kakor že »v nekem prejšnjem slučaju«. Kohlbesen da je bil kandidiran na socialistično listo po zahtevi poštnih uslužbencev, ne da bi ga kdo prej bolje poznal. Njegovo dejanje skuša omiliti s tem, da je bil ob času kupčije v težkem finančnem položaju. Mnogo zanimivega lahko razberejo naši zavedni bralci iz teh Bahunovih stavkov. Pred pravimi socialisti moralo veljati kot ostra obsodba tistega sistema, ki ga ljudje Bahunove mentalitete za stranko in specialno za Maribor z vso silo zagovarjajo in zanj delujejo: za sistem, ki se brani javnega polagnj računov in ki smatra za socialista že vsakega človeka, ki se vstuli v organizacijo in izvršuje — ali pa ne izvršuje — najprimitivnejše članske dolžnosti, ne da bi kdo zahteval od nega tudi izvrševanje kakih drugih, višjih. Ali si morete misliti večji nesmisel, kot je ta, da se na socialistično listo kot socialistični kandidat sprejme človek, ki o njem nihče še ne ve, ali je socialist ali ne?! In kar se tiče polaganja računov, nam je treba samo še enkrat opomniti na dejstvo, da je bil mariborski občinski socialistični klub razen svojih dveh voditeljev še zadnji dan popolnoma nepoučen o Kohlbesnovi zadevi in Kohlbesnovih provizijah, ki se zdita še sedaj županu in Bahunu nekaj, kar se po socialistični moralni čisto v redu. Torej ne samo, da se brani mariborski »socialistični« separatizem resnice v širši javnosti, temveč celo v svoji organizaciji jo zatajuje! Hvala bogu, da smo s tem sistemom v naši stranki že prelomili in da smo se tako enkrat za vselej obvarovali neprijetnih blamaž, kakor jih sedaj doživlja mariborsko zarjantstvo. Morda se bodo po tej zgodbi tukajšnjemu socialističnemu delavstvu odprle oči, da bo vedelo razločevati med pravo in nepravo socialistično organizacijo. Tudi raznim, drugače poštenim, zagovornikom neomejenega slogaštva med nami naj služi Kohlbesnova in vse »prejšnje afere« v pouk, kam bi morala stranka zopet past, če bi vzeli njihove jeremijade za del našega socialističnega sv. pisma! — V nadaljnji debati izjavi podžupan, narodni sociallec Roglič, da je zakrivilo Kohlbesnov dogodek predvsem neupoštevanje predpisov. Zato da bo glasoval za nezaupnico županu. Župan se brani, češ, da se je glavno zgodilo v njegovi odsotnosti in da ni prišla zadeva samo zato pred odsek, predno je o nji poročal, ker je bil prepričan, da je v redu, in je bila nuja. Žebot umakne svoj predlog glede odškodnine, ker mu dr. Sernec pojasni, da jo je iz pravnega stališča nemogoče zahtevati. Na to se izvrši glasovanje o nezaupnici. Župan se je po končanem glasovanju zahvalil, ker je z enim glasom

večine vendarle dobil zaupnico. Za nezaupnico so glasovali klerikalci in narodni socijli. Liberalci so se vzdržali. Nato se je seja zaključila, ne da bi bil proračun spravljn pod streho, kar se bo zgodilo šele po praznikih. Pripomniti moramo, da je bil začetkom te seje liberalni občinski svetnik Kejžar namesto odstopivšega Slanovca izvoljen v mestni svet.

Dopisi.

Leše pri Prevaljah. Zelo čudne in neznosne razmere na veleposestvu grofa Henkla so združile najemnike, povečini delavce, ki so kultivirali neplodno zemljo gospodarja grofa Henkla. Delavstvo danes čuti, da mu vedno bolj kratijo njegove naravne pravice. Da se obranijo popolne brezpravnosti in dosežejo nekaj pravic, so se delavci - najemniki združili v »Zvezo najemnikov veleposestva Henkel«, ter si izvolili odbor, ki naj zastopa njihove koristi pri pristojnih uradih. — V ta namen je poslala »Zveza« prvo deputacijo k predstojniku okrožnega agrarnega urada v Mariboru, ko se je »slučajno« mudil pri nadzorniku Brusu. Ker se pa deputacija ni mogla zadovoljiti s pojasnili (praznimi obljubami), je sklical odbor »Zveze« v nedeljo, dne 7. decembra zborovanje. Nabito polna dvorana je pokazala splošno željo po končnoveljavni ureditvi neznosnih razmer. Splošna zadovoljnost najemnikov z izvajanjem in predlogi odbornikov je pokazala, kako potrebno je, da se reši agrarna reforma pri nas ob meji. Z začudenjem so sprejeli najemniki vest g. dr. Pfeiferja, da agrarni urad še do danes nima nobenih podatkov o veleposestvu grofa Henkla. Najemnikom ni šlo v glavo, da dobi g. nadzornik lepo plačo zato, da ne izpolnjuje svoje prve dolžnosti. Sprejeta je bila resolucija, (ki smo jo objavili včeraj v »Ljudskem Glasu«), kakor tudi predlog, da naj pošlje »Zveza« drugo deputacijo na agrarni urad v Maribor, čim bo ta poslal obvestilo, kdaj jo bo voljan sprejeti. Ker je zadeva nujna, upamo, da na to obvestilo ne bo treba čakati 2 meseca kakor po navadi.

Gospodarstvo.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 91 Din, 1 francoski frank 6.70 Din, 1 lira 4.67 Din, 100 mark 1.48 Din, 100 avstrijskih kron 13 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.45 švicarskih frankov.

= **Ministrstvo za trgovino in industrijo** je podelilo »Slavenski banki« d. d. v Zagrebu koncesijo za trgovske agencije in sicer za republiko Chile s sedežem v Valparaisu in za republiko Peru s sedežem v Limi. »Slavenska banka« bo poverila vodstvo agencij tvrdki Baburizza et. Comp. v Valparaisu in tvrdki J. Mikuličić in tovariši v Limi. »Slavenska banka« je na ta način upostavila organizacijo južno-ameriških trgovskih središč. Kakor čujemo se bo sedaj vrgla na organizacijo prekomorske trgovine z južno-ameriškiimi državami.

= **Ministrski svet** je sklenil 23. t. m. sledeče: Izvoz svini in masti se odobrava. Svinie se lahko izvozijo, če tehtajo nad 70 kg. Svinje pod 70 kg pa se ne morejo izvoziti. Carina znaša 600 dinarjev za 100 kg žive teže, za 100 kg mrtve teže pa samo 100 dinarjev. Carina na mast in slanino pa znaša 600 dinarjev od 100 kg.

= **Rajanje z ljudsk'm premoženjem.** Administrativni odbor narodne skupščine je 22. t. m. sklenil s 13 glasovi proti trem

da bodo dobivali poslanci dnevnice od razpusta narodne skupščine pa do novih volitev. Ta odlok ima sicer potrditi še vlada, toda ker so radikalci z vsemi štiriimi za ta predlog, ga bo vlada tudi sigurno potrdila. Če odbijemo od 419 poslancev, ki jih šteje skupščina, 59 komunističnih in 62 hrvaških, potem ostane še 298 poslancev ki bodo dobivali dnevnice do 18. marca 1923. l. Te pa bodo znašale samo okoli 20 milijonov kron. Toda med temi milijoni niso vračunani posebni stroški za predsedništvo in tajnike.

= **Naša Narodna banka** je izkazala 15. t. m. državni dolg zmanjšan za 1392 milijonov dinarjev na 4,454.7 milijonov; metalno in drugo podlogo zmanjšano za 7.3 na 344.2 milijona dinarjev v zlatu; obtok bankovcev zmanjšan za 71.8 na 4,883.1 milijona; eskont in lombard povečan za 13.6 na 1,506 milijonov in žiro zmanjšan za 54.6 na 1,340.1 milijonov.

= **Grška vlada** je sklenila z narodno banko dogovor o izdaji 600 milijonov dralem papirnatega denarja. Poslaništva v Tokiju, Rio de Janeiru, Madridu, Dunaju, Budimpešti in v Bernu je ukinila zaradi varčevanja z denariem.

= **Turška vlada** je v zadnjem času poslala v Pariz več pošilk zlatega denarja, ki predstavljajo ogromno vrednost. Denar je namenjen za razna velika trgovsak mesta kakor London, Rim, Madrid itd.

= **Banka Ronconi e. C. d. d. v Pavili** s filialko v Milanu je napovedala konkurz. Kapital znaša samo 3 milijone lir, pasiva pa nad 20 milijonov lir.

= **Veliko znižanje carine na žito** je odredila laška vlada, ker hoče na ta način doseči, da bo inozemsko žito uspešno konkuriralo z domačimi. Laški agrarni baroni namreč zelo bogate, ker ni bilo do sedaj prave konkurence. Carino je znižala laška vlada od 45 lir na 16 lir.

= **V Varšavo** je dospel 26. t. m. poljski del zlate rezerve avstro-ogrške banke. v skupni vrednosti 7,300.000 zlatih kron.

= **Francoski bankirji** se zelo zanimajo za avstrijsko industrijo, prav posebno pa za papirno podjetje Leykam Josefsthal, ki pripada Lartmannovemu koncernu (zvezi). Ta bi moral vzeti iz podjetja svoj denar, vložiti pa bi ga hoteli francoski bankirji. Za enkrat gre za povišanje glavnice od 340 na 360 milijonov Kč.

= **Uvoz vina v Anglijo** je bil od 1. januarja t. l. do 1. decembra t. l. za 500.000 hl večji od uvoza lanskega leta ob istem času. Angleško buržoazno časopisje se veseli tega dejstva, češ, da so prebivalci južne Evrope, ki pijejo vino, zdravi in veseli. Tega pa seveda ne pove, kakšne so posledice uživanja opojnih pijač.

= **Ameriška vlada** je s posebno odredbo dovolila izvoz zlata v Evropo.

UTRINEK.

10letni deček in 9 letna deklica sta se vrnila z mainiškega izleta, ki ga je priredil 3. razred neke ljubljanske ljudske šole. Na Sv. Joštu so bili. Otroka sta bila ne le trudna, temveč tudi slabe volje. »No, kako je bilo?« — »Vse leto nam je g. učitelj pripovedoval, kako škodljiv je alkohol in da ne smemo piti niti žganja, niti vina, niti piva. Posebno pa ne žganja. Danes je pa sam pil žganje na Sv. Joštu.«

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France je nadaljeval. Ko je imel devet let, ga je vzel k sebi dninar, ki je žagal drva. Delati je moral šestnajst ur dnevno in povrh je bil še tepen vsak dan. Ko mu je bilo preveč tega trpljenja, je pobegnil in potem se je deset let klatil po deželi brez doma. V mestih je živel na ulicah in v beznicah, na deželi je bil hobo. Tapatam je delal in naučil se je malo strojništva. Pomagal je v garažah popravljati avtomobile. Ko je došel v Leesville, je bilo veliko povpraševanje po delavcih v tovarni Empire Machine Shops in tako je dobil stalno delo. V Leesvillu je ostal, ker se je oženil. Seznanil se je z dekletom v bordelu, ki mu je potožila, da je že sita prostitucije — in iz usmiljenja do reve jo je vzel za ženo.

»Vsega tega ne povem vsakomur«, je omenil France kandidatu, »ker bi me morda kdo narobe razumel, ali vam povem vse...«

»Hvala«, reče kandidat mehko in mu položi roko na ramo. »Povejte mi, kako ste postali socialist.«

Nič posebnega ni bilo. Imel je prijatelja med delavci, ki je vedno »čikal cunje«, to se pravi, da je vedno govoril o krivicah, ki se gode delavcem. Dolgo časa ga ni mogel razumeti in večkrat se mu je smejal. Drugi so mu rekli, da je lenuh, ki se mu noče delati in bi rad živel na stroške drugih. On pa se ni dal ugnati in je govoril in razlagal kakor za stavo. Takrat se je zgodilo, da je bil France brez dela par mesecev in je prišel z družino vred v velike stiske; žena in otrok sta bila lačna in on sam ni imel kaj jesti. Brezplačne počitnice so mu dale priložnost, da je pričel razmišljati o delavskih razmerah. Njegov sitni tovariš je pa podkrepil razmišljanje z nekaterimi časopisi, ki mu jih je dal zastoj. France je čital in tedaj se je prepričal, da so socialisti na pravem potu in da je v socializmu edina rešitev iz sedanjega trpljenja.

»Kdaj je to bilo?« vpraša kandidat.

»Pred tremi leti.«

»Pa se še niste naveličali?«

Kremen se začudi. Ali ga more kandidat vprašati kaj takega? Ne, ne, on ni eden tistih, ki se danes navdušijo za stvar, jutri pa zopet padejo v staro mrtvilo. Naj se zgodi kar hoče, on bo deloval za svobodo delavstva. Morda ne doživi

dnava svobođe, ampak njegovi otroci dožive ta dan in človek bi delal kakor vrag za boljšo bodočnost svojih otrok. Prišla sta v mesto.

»Sodrug, vi ne veste koliko dobrega ste mi danes naredili.« Pri teh besedah kandidat krepko stisne Francetovo roko.

»Kdo jaz?« France ni razumel.

»Da, vi, Napolnili ste me s svežim upanjem in pogumom — in to v momentu, ko bi skoraj obupal. Danes zjutraj sem prišel v mesto z namenom, da ujamem nekaj ur potrebnega spanca, toda nisem mogel spati; strašni dogodki, ki se danes vrše, so mi preveč gomazeli po glavi. Spisal in odposlal sem tucat brzojavk in potem sem zapustil hotel, ker sem vedel, da tam ne najdem miru. Stopil sem v borno restavracijo in tam sem našel vas — in zdaj vem, da je naše gibanje globoko ukoreninjeno v srcih ljudstva.«

France se je tresel radosti in zopet ni mogel najti prave besede, s katero bi bil izrazil kipeča čustva.

»Moja želja je, da bi bilo vsako nedeljo tako.«

»Moja tudi«, odgovori kandidat.

Ko sta šla po Glavni ulici, sta zagledala pred sabo večjo gručo ljudi, ki so zagradili hodnik pred njima. »Kaj je?« vpraša kandidat in France mu pove, da je tam uredništvo »Heralda«. Gotovo so kakšne važne novice.

Kandidat je pospešil korak, za njim je pa poskakoval France, ki je čutil, da je ogromna teža svetovne nesreče zopet padla na rame njegovega junaka. Ko sta prišla do množice, sta zagledala buletin z najnovejšimi brzojavkami, ki je bil nabit na stojalu pred poslopjem. Bila sta predaleč, da bi mogla čitati. »Kaj je važnega?« vprašata hkratu oba.

»Nemci so na meji Belgije in v Nemčiji ustrelili mnogo socialistov.«

»Kaj!« vzklikne kandidat in njegova roka se krčevito stisne.

»Tako se glasi buletin.«

»Moj Bog!«

Kandidat plane skozi množico in za njim hiti France. V nekaj hipih stojita pred tablo in čitata vrstice, spisane na pisalnem stroju. Kratko naznanilo, da je bilo ustreljenih več ko sto nemških vodilnih socialistov, ki so hoteli preprečiti mobilizacijo armade.

(Dalje prih.)

Majvečja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavic pri tvrdki

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini

tvrdka J. Gorec

Gospodarska cesta 14.

PERILO

za dame, gospode in otroke

po znižanih cenah pri

A. SINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Pridobivajte naročnike

Slavenska banka d. d.

preje „Jugoslovanska Union - banka“

podružnica v Ljubljani, Zagreb, Beograd,

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,

Kranj, Maribor, Monšotor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,

Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja

Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos-Ayres (Argentina).

Afiliacije:

Budapest: Balkan bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

== Delniška glavnica in rezerva ==

ca. K 200,000.000.

➡ Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. ➡